

Ex 11.2.4. Beregn $\int_0^1 \frac{\sin x}{x} dx$ med fejl mindre end 10^{-4} .

$$T_{2n} \sin x = x - \frac{x^3}{6} + \frac{x^5}{5!} + \dots + (-1)^{n+1} \frac{x^{2n-1}}{(2n-1)!}$$

$$R_{2n} \sin x = \frac{(-1)^{n+1} c^{2n+1}}{(2n+1)!} x^{2n+1}, \quad c \in (0, x), \quad f(x) = \sin x$$

$$\int_0^1 \frac{\sin x}{x} dx = \int_0^1 \frac{T_{2n} \sin x}{x} dx + \int_0^1 \frac{R_{2n} \sin x}{x} dx$$

$$\text{Fejl } \left| \int_0^1 \frac{R_{2n} \sin x}{x} dx \right| \leq \int_0^1 \left| \frac{R_{2n} \sin x}{x} \right| dx$$

$$\int_0^1 \left| \frac{R_{2n} \sin x}{x} \right| dx = \int_0^1 \left| \frac{(-1)^{n+1} c^{2n+1}}{(2n+1)! x} x^{2n+1} \right| dx$$

$$= \int_0^1 \left| \frac{(-1)^{n+1} \cos c \cdot x^{2n}}{(2n+1)!} \right| dx$$

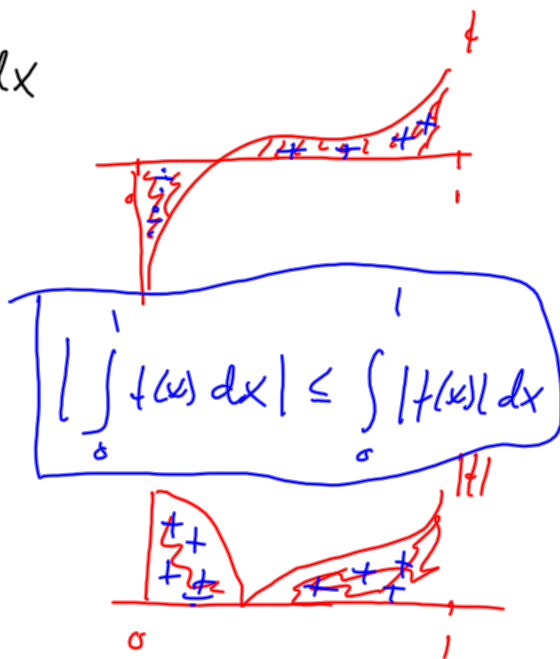
$$= \int_0^1 \frac{|\cos c| x^{2n}}{(2n+1)!} dx$$

$$\leq \int_0^1 \frac{x^{2n}}{(2n+1)!} dx = \frac{x^{2n+1}}{(2n+1) \cdot (2n+1)!} \Big|_0^1$$

$$= \frac{1}{(2n+1) \cdot (2n+1)!}$$

Hvis $\frac{1}{(2n+1)(2n+1)!} \leq 10^{-4}$ vil også fejlen

bli mindre end 10^{-4} . Dette sker første gang for $n=3$. $T_6 \sin x = x - \frac{x^3}{6} + \frac{x^5}{120}$

Ex. 11.2.5

Hva er $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - 1 + \frac{x^2}{2}}{x^4}$?

Ved L'Hopital får vi at grensen er $\frac{1}{24}$.

Vi har

$$T_5 \cos x = 1 - \frac{x^2}{2} + \frac{x^4}{24} + R_5 \cos x$$

Da er

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - 1 + \frac{x^2}{2}}{x^4} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cancel{1} - \cancel{\frac{x^2}{2}} + \frac{x^4}{24} + R_5 \cos x - \cancel{1} + \cancel{\frac{x^2}{2}}}{x^4}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{x^4}{24} + R_5 \cos x}{x^4} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{24} + \frac{R_5 \cos x}{x^4} \right)$$

$$= \frac{1}{24} + \lim_{x \rightarrow 0} \frac{R_5 \cos x}{x^4}$$

$$R_5 \cos x = \frac{f^{(6)}(c) x^6}{6!} \quad c \in (0, x) \quad f(x) = \cos x$$

$$= \frac{-\cos c \cdot x^6}{6!},$$

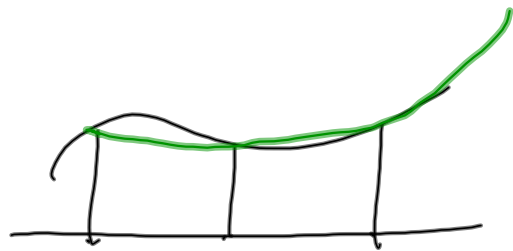
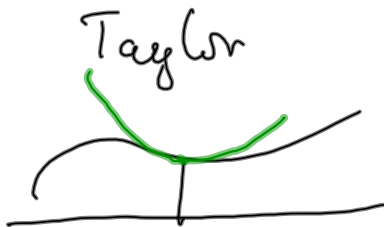
$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{R_5 \cos x}{x^4} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-\cos c \cdot x^6}{6! x^4}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-\cos c \cdot x^2}{6!} = 0$$

Polynom interpolasjon.

Med Taylorpolynomer finner vi en tilnærming til en funksjon som er veldig god nær ett punkt a . Lengt bort fra a vil vi vanligvis ha en dårlig tilnærming.

Med interpolasjon trenger vi et polynom til a ha samme verdi som f i ulike punkter

Interpolasjonsproblemet

Seksjon 9.2
i kompendiet.

La f være gitt og la

$\{x_i\}_{i=0}^n$ være $n+1$ tall i definisjonsområdet

$[a, b]$ til f . Vi ønsker å finne et
polynom P_n av grad n slik at

$$P_n(x_0) = f(x_0), \quad P_n(x_1) = f(x_1), \quad \dots, \quad P_n(x_n) = f(x_n).$$

P_n - interpolanten til f .

Dette er rimelig å forsøke å fei til

Siden
$$P_n(x) = c_0 + c_1 x + c_2 x^2 + \dots + c_n x^n$$

har $n+1$ frie koeffisienter.

Ex. 9.12

Gitt tre punkter

$(0,1)$, $(1,3)$, $(2,2)$

Vi skal ha et polynom
av grad 2 slik at

$$P_2(0) = 1, \quad P_2(1) = 3, \quad P_2(2) = 2.$$

$$P_2(x) = C_0 + C_1 x + C_2 x^2$$

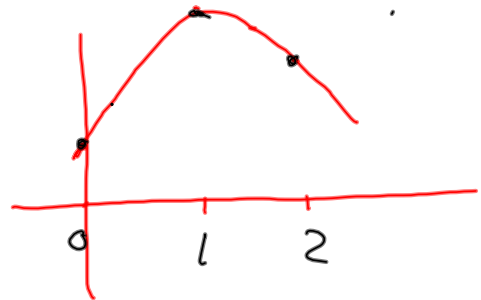
$$1 = P_2(0) = C_0$$

$$3 = P_2(1) = C_0 + C_1 + C_2$$

$$2 = P_2(2) = C_0 + 2C_1 + 4C_2$$

$$\left. \begin{array}{l} 1 = P_2(0) = C_0 \\ 3 = P_2(1) = C_0 + C_1 + C_2 \\ 2 = P_2(2) = C_0 + 2C_1 + 4C_2 \end{array} \right\} \Rightarrow C_0 = 1, \quad C_1 = \frac{7}{2}, \quad C_2 = -\frac{3}{2}$$

$$P_2(x) = 1 + \frac{7}{2}x - \frac{3}{2}x^2$$

Newton formen til et polynom
av grad n , basert på tallene
 $x_0, x_1, \dots, x_n$.

$$P_n(x) = C_0 + C_1(x-x_0) + C_2(x-x_0)(x-x_1) + \dots \\ + C_n(x-x_0)(x-x_1)\dots(x-x_{n-1})$$

La oss forsøke å finne interpolasjons-
polynomet når vi skriver det på Newtonform.

Ex. Gitt $(x_0, f(x_0))$, $(x_1, f(x_1))$. Finn P_1

$$\text{s.a. } P_1(x_0) = f(x_0), \quad P_1(x_1) = f(x_1)$$

Newton form for P_1 : $P_1(x) = C_0 + C_1(x-x_0)$

Betingelser

$$f(x_0) = P_1(x_0) = C_0, \quad f(x_1) = P_1(x_1) = C_0 + C_1(x_1 - x_0)$$

$$\rightarrow C_1(x_1 - x_0) = f(x_1) - C_0$$

$$C_1 = \frac{f(x_1) - C_0}{x_1 - x_0} = \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0}$$

$$\text{Så } P_1(x) = f(x_0) + \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0} (x - x_0)$$

Ex. $n=2$.

Gitt $(x_0, f(x_0))$, $(x_1, f(x_1))$ og $(x_2, f(x_2))$

Finn P_2 slik at

$$P_2(x_0) = f(x_0), \quad P_2(x_1) = f(x_1), \quad P_2(x_2) = f(x_2)$$

$$P_2(x) = C_0 + C_1(x-x_0) + C_2(x-x_0)(x-x_1)$$

Betingelser:

$$f(x_0) = P_2(x_0) = C_0$$

$$f(x_1) = P_2(x_1) = C_0 + C_1(x_1 - x_0)$$

$$f(x_2) = P_2(x_2) = C_0 + C_1(x_2 - x_0) + C_2(x_2 - x_0)(x_2 - x_1)$$

$$C_0 = f(x_0), \quad C_1 = \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0}$$

$$C_2 = \frac{\frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1} - \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0}}{x_2 - x_0}$$

Dette kan generaliseres til flere punkter.

Konklusjonen er at det fins et entydig (ett og bare ett) polynom av

grad n som går gjennom de $n+1$

punkter $(x_0, f(x_0))$, $(x_1, f(x_1))$, $\dots$, $(x_n, f(x_n))$.

La oss innføre notasjonen

$$C_i = f[x_0, x_1, x_2, \dots, x_i], \quad C_0 = f[x_0] = f(x_0)$$

Husk at $C_0 = f(x_0)$ $C_1 = \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0}$

Dat viser seg at

$$f[x_0, x_1, \dots, x_i] = \frac{f[x_1, \dots, x_i] - f[x_0, \dots, x_{i-1}]}{x_i - x_0}$$

$$i=1, \quad f[x_0, x_1] = \frac{\overset{f(x_1)}{f[x_1]} - \overset{f(x_0)}{f[x_0]}}{x_1 - x_0} - f(x_0)$$

